

განათლების ზოგიერთი საკითხისათვის
ილია ჭავჭავაძისა და იაკობ გოგებაშვილის
პუბლიცისტიკაში

CONCERNING SOME ASPECTS OF EDUCATION
IN THE LETTERS OF ILIA CHAVCHAVADZE AND
IAKOB GOGEBASHVILI

ხათუნა კალანდარიშვილი

Khatuna Kalandarishvili

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
The Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of Humanities

საკვანძო სიტყვები: აღზრდა, ეროვნული, ზნეობრივი,
გაერთიანება

Keywords: upbringing, national, moral, unification

მე-19 საუკუნის ქართველი მოღვაწეები განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობდნენ განათლების საკითხს. იმ პერიოდში, როდესაც ყველაზე მტკივნეულ პრობლემათა შორის იდგა ერის

განთვითეულებისა და დაყოფის პრობლემაც, მას დიდი მნიშვნელობა ენიჭებოდა, როგორც ერის გაერთიანების ერთ-ერთ ყველაზე ქმედით საშუალებას. მხოლოდ განათლებას შეეძლო იმ სულიერ-ინტელექტუალური თუ ფსიქოლოგიური ბარიერების დაძლევა, რომლებიც ქართველი საზოგადოების სხვადასხვა ნაწილის დაახლოებას ელობებოდა.

ამ თვალსაზრისით განსაკუთრებულია ორი დიდი მოღვაწის – ილია ჭავჭავაძისა და იაკობ გოგებაშვილის მემკვიდრეობა, რომლის ერთ უმნიშვნელოვანეს უბანს განათლებისა და პედაგოგიკის საკითხებთან დაკავშირებით შექმნილი მათი პუბლიცისტური წერილები წარმოადგენს.

მე-19 საუკუნის საქართველოში განათლების საკითხი ბევრი თვალსაზრისით იყო პრობლემური, რამდენადაც იმპერიული მმართველობა აქტიურად ცდილობდა მისით მანიპულირებას თავისი შორსმიმავალი მიზნების ასასრულებლად.

აქედან გამომდინარე, დიდი მოღვაწეების ნააზრევში, უპირველეს ყოვლისა, ხაზგასმულია, რომ განათლება ეროვნულ საძირკველს უნდა დაემყაროს. ეს არის პედაგოგიური მეცნიერების არსი საზოგადოდ და სწავლების საწყის ეტაპზე, განსაკუთრებით. პირველდანწყებითი ცოდნის გადაცემისას მთავარი იარაღი მშობლიური ენა, სამშობლოს ისტორია და ის გარემო უნდა იყოს, რომლის ნაწილიცაა თავად მოზარდი.

განათლების ერთ უმნიშვნელოვანეს ასპექტს ზნეობრივი აღზრდა წარმოადგენს. დიდი ილიას სიტყვით, სწორედ იგია ქვაკუთხედი, რომელიც საფუძველს უმაგრებს და სრულყოფილ შინაარსს აძლევს ქვემარტ განათლებას – „უამისოდ სწავლა-ცოდნა უქმი საუნჯეა“ (ილია ჭავჭავაძე).

ეს ძირითადი ფაქტორები განაპირობებს განათლების ხარისხსა და ეროვნული ცნობიერების ჩამოყალიბებას, რასაც გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება მომავლის თვალსაზრისით.

ლიტერატურა:

- გოგებაშვილი, ი.** (1989). რჩეული თხზულებები, ტომი I, თბილისი: „განათლება“.
- ევგენიძე, ი., მინაშვილი ლ.** (2013). ქართული ლიტერატურა, II, თბილისი: „საქართველოს მაცნე“.
- ჭავჭავაძე, ი.** (1987). რჩეული ნაწარმოებები ხუთ ტომად, ტომი IV, თბილისი: „საბჭოთა საქართველო“.
- ჭავჭავაძე, ი.** (2005). თხზულებათა სრული კრებული ოც ტომად, ტომი VII, თბილისი: „ილიას ფონდი“.

The 19th century Georgian figures were especially attentive to the state of education. During this period, when among some of the most painful problems there was an issue of division of the nation, education was extremely important as one of the first and the most practical ways of national unification. Only education could break down the spiritual-intellectual or psychological barriers that were preventing different parts of the Georgian society from uniting together.

From such a perspective the legacies of two prominent figures, Ilia Chavchavadze and Iakob Gogebashvili, stand out, the most important part of which is contained in their letters concerning education and pedagogy.

In the 19th century Georgia the state of education was quite problematic, since the imperial government was actively trying to manipulate it to achieve their long-term goals.

Therefore in the writings of prominent figures the importance of the fact that education should be based on national foundations is emphasized. This is the basis of pedagogical science in general, and especially in the initial stages. When sharing initial bits of knowledge the main weapons should be the national language, history, and the environment the child is a part of.

One of the most important aspects of education is moral upbringing. In the words of the great Ilia, this is the cornerstone that strengthens the basis and completes the essence of true education. “Without this learning and knowledge are vain treasures” (Ilia Chavchavadze).

These essential factors influence the depth of education and the formation of national identity, which holds the ultimate importance in the shaping of our own future.

References:

- Gogebashvili, I.** (1989). rcheuli tkhzulebebi, t'omi I, tbilisi: „ganatleba“. [Chosen Stories, vol. I, Tbilisi: “Ganatleba”].
- Evgenidze, I., Minashvili L.** (2013). kartuli lit'erat'ura, II, tbilisi: „sakartvelos matsne“. [Georgian Literature, II. Tbilisi: “Sakartvelos Matsne”].
- Chavchavadze, I.** (1987). rcheuli nats'armoebebi khut t'omad, t'omi IV, tbilisi: „sabch'ota sakartvelo“. [Chosen Works in Five Volumes, Vol. IV, Tbilisi: “Soviet Georgia”].
- Chavchavadze, I.** (2005). tkhzulebata sruli k'rebuli ots t'omad, t'omi VII, tbilisi: „ilias pondi“. [Complete Collection of Stories in Twenty Volumes, vol. VII, Tbilisi: “Ilia's Foundation”].